

Deca u migrantskoj krizi

Obučar Hasan me je sa ponosom držao u rukama. Dodao mi je još malo sjaja a potom, uz drugu obuću, izložio u izlog svoje radnje. Bližili su se praznici Božić i Nova godina. Trebalo je što pre da nađe kupca za mene, jer je od izrade obuće skromno izdržavao svoju veliku porodicu. Kroz izlog sam gledala užurbano kretanje ljudi i promatrala njihova lica dok su me razgledali. Za vreme praznika deca se najviše raduju novoj odeći i obući. Tako se ubrzo pojavio i moj kupac. Bila je to devojčica plavih očiju i veselog lica. Ne mičući se od izloga, svojim rukama je pokazivala prema meni. Njena upornost se isplatila. Sa roditeljima je ušla u radnju i posle probe i dužeg nagovora postala sam njena omiljena cipela. Mirjam, kako se devojčica zvala, me je privila na grudi a te noći sam i ležala kraj njenog jastuka. Ona je mirno spavala u lepo uređenoj kući, u mestu Malula blizu Damaska u Siriji.

Porodica je živela u blizini manastira Sednaja poznatog po čudotvornoj ikoni Bogorodice a sem toga i po tome što ga vekovima posećuju vernici koji pripadaju raznim veroispovestima. Tamo se nalazi velika crkva gde se služi liturgija. U nju se ulazi izuven i po tome je jedinstvena u svetu. Jednog nedeljnog jutra i mene je Mirjam izula i pažljivo spustila pred vrata crkve. Osetila sam miris tamjana i gledala u treperavu svetlost sveća koje su gorele i lica ljudi koji su se na kolenima molili pred ikonom Bogorodice. Crkvenu portu napuštali su sa mirom u duši. Posle sretno provedenih praznika, jednog jutra, svemu je došao kraj. Oglasila su se sva zvona iz manastira. Mirjam je skočila iz kreveta i brzo me obula. Kuću su potresale, do tada, meni nepoznate sile. Krenulo je sa bukom aviona a potom i praskom eksplozija. Svi smo iz kuće trčali prema kamenim zidovima manastira da nađemo zaštitu. Tada sam prvi put dobila prve udarce i ogrebotine u sudaru sa cipelama drugih ljudi. Čuli su se povici : „Počeo je rat, bežimo odavde!“ To vi ljudi tako nazivate. Treba da se čuju povici : „Počelo je ubijanje i umiranje u mukama. Krenuli su potoci suza nedužne dece i bespomoćnih roditelja. Počeli su krici koji će parati nebesa jer se ruše kuće a poginule nema ko da sahrani.“ Vesela i sretna devojčica je postala tužna a mene je umornim koracima vukla po kaldrmi ulice gradića Malule. To je mesto njenoga rođenja, veselih školskih dana i igre sa drugaricama. Hodale smo glavnom ulicom kada smo opazile grupu naoružanih vojnika. Ulazili su u kuće i vikali: „Hrišćani, napustite grad! Odlazite, vi psi koji ne znate za pravu veru!“ Sakupljali su na trg preplašene ljude, prilazili im i grubo kidali sa vratova lančice, sa ruku prstenje i narukvice, jer su svi oni bili označeni znakom krsta, neki likom Bogorodice a neki likom svetaca zaštitnika. Mirjam je stajala kao ukopana. Ja, njena omiljena crvena cipela, uvijala sam se od pritiska njenih nogu. Kada je i sa njenog vrata strgnut lančić, osetila sam da se u mene sliva topla tečnost. Ovo neće biti poslednji put da

sam natopljena vlagom koja će me sledećih meseci nagrizzati, izobličiti i promeniti boju. Uslediće dani i noći bežanja, a na tom putu ćemo se trzati na svaki nepoznati šum, drhtaćemo od straha i plakati neutešnim dečijim jaukom. Biće dana kada ćemo morati da ćutimo, da šapućemo, a ponekada i da zadržavamo dah. Na putu dugom hiljade kilometara bežaćemo i sakrivati se od svakojakih uniformi. Neće nam biti bitno kojoj državi pripadaju jer ih ni ne poznajemo. Važno će biti samo da prođemo njihove kontrole i za sobom ostavimo ratne strahote. Kako me je Mirjam obula pre dva meseca, nije me ni skidala. Srasla sam sa njenom nogom. Gazile smo pustinski pesak, prelazile preko planina, zelenih livada, ali i gazile po oštrom kamenju i lepljivom blatu poljskih puteva. Bila sam sa njom u kolima sa konjskom zapregom, u kamionu hladnjači gde smo se gušile, u prenatrpanim i prljavim autobusima i vozovima. Ona je postajala sve jača i čvršća a ja sam slabila i raspadala se, ali sam ipak tvrdoglavo i uporno štitila njene noge na tom putu. Obučar Hasan, u dalekom Damasku, izradio je čudo od cipele. Izgubila sam svoju boju i oblik ali sam sa mojom prijateljicom verno izdržala do samog kraja puta. Rastale smo se u gradu Subotici u državi Srbiji. Mirjam je spavala dok joj je prišla devojka volonterka koja pomaže izbeglicama. Jedva me je izula sa njenih promrzlih nogu. Zamenila me je novom toplom obućom. Mene su bacili među moje sapatnike, obuću izrađenu u ko zna kojoj državi. Nisam se sramila svoga izgleda jer su i ostali bili razgaženi, pocepani, zakrpljeni i prepravljani. Pripadali su, za mene, pravoj grupi veterana. Naša misija je završena, ali imamo još jednu poruku za vas: „Te ljude, koji nastavljaju put, ne pitajte ništa. Gledajte ih u oči. One će vam govoriti umesto njih. U tim očima se vidi sva bol opraštanja od rodne grude i strah od neizvesnosti koja ih čeka u nepoznatoj zemlji. Te oči posmatraju vas u nadi da ih nećete vratiti u zemlju koja gori. Od vaših pogleda očekuju da ih se ne bojite i da nemate predrasuda prema njima. Hrabrite ih svojim osmehom i njima će to biti dovoljno.“

Pogledom sam pratila Mirjam i njenu porodicu kada su autobusom napuštali Suboticu. Mene će ona sigurno zaboraviti. U novoj zemlji će početi da živi jedan drugačiji život ali sam ipak sigurna da će Mirjam proći još istim ovim putem ali u suprotnom smeru. Onaj koji je rođen u blizini manastira Sednaja i koji je u detinjstvu slušao njegova zvona, kad-tad će se ponovo vratiti. Možda joj pomogne i legenda koja govori o zanosnom mirisu cveta Jasmina iz Damaska, po kojoj i slepac nađe put do kuće prateći njegov miris. Kada smo sa Mirjam krenuli u seobu koju vi nazivate „migracija“, ona je otkinula nekoliko cvetova Jasmina, uvila ih je u belu maramicu i ponela sa sobom. Osušene latice još su kod nje. Kada bude bila tužna, svojim malim rukama protrljaće suve latice koje još uvek mirišu. Taj miris otadžbine vratiće je jednoga dana u Siriju.

Jasmin Faiad, "Gimnazija Svetozar Marković", 2.c